

GAZDASÁGI
VERSENYHIVATAL
VERSENYTANÁCS

☒ 1054 Budapest, Alkotmány u. 5.

☎ 472-8864 ☏ Fax: 472-8860

Vj-11/2005/15.

A Gazdasági Versenyhivatal Versenytanácsa a **Linka és Társa Kft.** (Budapest) eljárás alá vont vállalkozás ellen fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma miatt indított eljárás során tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

h a t á r o z a t o t

A Versenytanács megállapítja, hogy a Supherb élelmiszer termékcsaládba tartozó Glucosamine, CO-Q10, Ester Zinc, Ester Kids, Zinc Picolinate, Bio-Plus, Mid-Life-Guard, Folic Acid, Calcium-Magnesium-Boron, Dynamico, Vita C étrendkiegészítő, illetve funkcionális készítménynek minősülő termékek 2004. évi reklámozása fogyasztómeztévesztésre alkalmas, mert gyógyhatás hamis látszatát keltette.

Vele szemben 1.000.000.- (azaz Egymillió) Ft bírságot szab ki, amelyet a határozat kézhezvételétől számított 30 napon belül köteles megfizetni a Gazdasági Versenyhivatal 10032000-01037557. számú bírságbevételei számlájára.

E határozat ellen az eljárás alá vont vállalkozás a kézhezvételtől számított 30 napon belül a Gazdasági Versenyhivatalnál benyújtható, de a Fővárosi Bírósághoz címzett felülvizsgálat iránti keresettel élhet.

I n d o k o l á s

A Gazdasági Versenyhivatal eljárást indított a Linka és Társa Kft. (a továbbiakban: Kft.) ellen a forgalmazott élelmiszereinek állított gyógyhatása miatt.

I.

A Versenytanács az ügyfél előadása, a beszerzett írásbeli bizonyítékok, a többszörösen módosított 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 71. § alapján készült vizsgálati jelentés alapján a következő tényállást állapította meg:

Az utóbbi években előtérbe került egészségmegővő ételszemlélettel párhuzamosan egyre több olyan termék kerül forgalomba, amely az ezirányú megnövekedett fogyasztói igényt elégíti ki. Az egészséggel kapcsolatba hozható termékek rendeltetésük alapján csoportosíthatók aszerint, hogy gyógyításra vagy egészségmegőrzésre szolgálnak-e. Mindkét nagy termékcsoporthoz a rendeltetéshez igazodó szigorú szabályozási rend alakult ki, amelyben az ország 2004. május 1-jei Európai Unió csatlakozása folytán változások következtek be. E változások **a jelen eljárás tárgyát érintően** azonban egyrészt formaiak, másrészt a 2004. május 1-je előtti termékengedélyezésekre visszaható hatályuk nincs. Ezért a Versenytanács a tényállásban a **2004. május 1-je előtt hatályos rendelkezéseket ismerteti** azzal, hogy a termékcsoporthoz milyen engedélyezési eljáráson estek keresztül annak érdekében, hogy forgalmazhatók legyenek betegségek megelőzése, kezelése, illetve étrendi hiányból eredő vitamin és/vagy nyomelem pótlása céljából.

Gyógyszer minden olyan anyag vagy azok keveréke, illetve olyan készítmény, amelyet betegség megelőzése, felismerése, kezelése vagy élettani funkció fenntartása, helyreállítása, javítása vagy módosítása céljából emberi szervezetben vagy emberi szervezeten alkalmaznak. Orvosi rendelvény nélkül azok a gyógyszerek adhatók ki, amelyeket az engedélyező hatóság a forgalomba hozatali engedélyben ilyenek nyilvánított (1998. évi XXV. törvény).

Az engedélyező hatóság az Országos Gyógyszerészeti Intézet (OGYI) a törvény 5. § (1) bekezdése, a 13. § szerint.

Gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítmény (10/1987. (VIII. 19.) EüM rendelet) minden olyan anyag vagy anyagkeverék, amely nem gyógyszer, de külön jogszabály alapján nyilvántartásba vették, és gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyagként forgalomba hozatalát engedélyezték. Az engedélyező hatóság ugyancsak az OGYI (rendelet 9. §).

A nyilvántartásba vett gyógyszerek nem minősülő anyagok, készítmények gyártói, forgalmazói 2008. december 31-ig kérhetik készítményeik gyógyszerre vagy más terméké váló átminősítését (1998. évi XXV. törvény 25. § (5) bekezdés).

Az élelmiszerekről szóló 1995. évi XC. törvény (a továbbiakban: Ét.) elhatárolja a vitamin- és ásványi anyag tartalmú különleges táplálkozási igényt kielégítő élelmiszereket (étrend-kiegészítők és funkcionális készítmények) a gyógyszerek, illetve gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású készítménynek minősített termékektől.

A törvény megfogalmazása alapján élelmiszer minden olyan növényi, állati vagy ásványi eredetű anyag, amely változatlan, előkészített vagy feldolgozott állapotban emberi fogyasztásra alkalmas. Nem minősül élelmiszernek azonban a gyógyszer, a gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyag és készítmény, a gyógyvíz, továbbá a nem csomagolt ivóvíz és ásványvíz (Ét. 2. § 1. pont).

Az élelmiszereken belül külön csoportot alkotnak a funkcionális készítmények, amelyek a hagyományos élelmiszerekben előforduló, nem létfontosságú anyagokat természetes forrásból izolált, vagy dúsított formában tartalmazzák, és megjelenésük eltér a hagyományos élelmiszerekéétől, például kapszula, tableta. A hagyományos felhasználás mellett nincs káros mellékhatásuk és az egészségre gyakorolt jótékony hatásuk tudományosan igazolt. Nem tartalmazhatnak a fogyasztók egészségét veszélyeztető anyagokat és fogyasztásuk élettani szempontból nem lehet hátrányos.” (1/1996. (I. 19.) FM-NM-IKM együttes rendelet 8Vhr.) 8. sz. melléklete)

Az élelmiszereken belül ugyancsak külön csoportot alkotnak az étrend-kiegészítő készítmények, amelyek vitaminokat vagy ásványi anyagokat, vagy természetes antioxidánsokat tartalmaznak külön-külön, vagy kombináltan, és megjelenésük eltér a hagyományos élelmiszerekéétől (például kapszulába zárt vagy tablettázott vitamin, ásványi anyag stb.). A készítmények lehetőséget adnak az étrendből hiányzó nutritív anyagok pótlására. Ezen készítmények egyszeri alkalomra ajánlott fogyasztási mennyisége legalább egy vitaminból vagy ásványi anyagból tartalmazza a felnőttek számára ajánlott napi beviteli mennyiség 33%-át, de az élelmiszer napi fogyasztásra ajánlott adagjában a vitaminok és ásványi anyagok mennyisége nem haladhatja meg a Magyar Élelmiszerkönyvben meghatározott mennyiséget.

Az Ét. 6. § (1) bekezdés – és ezzel összhangban a Vhr. 13. § (1) bekezdés – értelmében étrendkiegészítő és funkcionális készítmény csak a Fodor József Országos Közegészségügyi

Központ Országos Élelmezés és Táplálkozástudományi Intézete (OÉTI) engedéllyel állítható elő és hozható forgalomba.

Az élelmiszerek tápérték jelölését a Magyar Élelmiszerkönyv 1-1-90/496 számú, 2002. március 1-től hatályos „Élelmiszerek Tápérték Jelölése” című előírása szabályozza, melynek 6. § (5) bekezdése szerint „A vitaminokkal és ásványi anyagokkal kapcsolatos információkat – a mellékletben megadott – napi ajánlott beviteli (recommended daily allowance - RDA) százalékában is meg kell adni. . .”. Magyarországon az alábbi recommended daily allowance (RDA) értékek irányadóak a felnőttek számára fogyasztásra ajánlott napi ásványi anyag és vitamin mennyiséget illetően:

A-vitamin (retinol ekvivalensben kifejezve)	800 µg
D-vitamin (kolekalciferol)	5 µg
E-vitamin (tokoferol)	10 mg
C-vitamin (aszkorbinsav)	60 mg
B ₁ -vitamin (tiamin)	1,4 mg
B ₂ -vitamin (riboflavin)	1,6 mg
Niacin	18 mg
B ₆ -vitamin (piridoxin)	2 mg
Folsav	200 µg
B ₁₂ -vitamin	1 µg
Biotin	0,15 mg
Pantoténsav	6 mg
Kalcium	800 mg
Foszfor	800 mg
Vas	14 mg
Magnézium	300 mg
Cink	15 mg
Jód	150 µg
Nátrium	2000 mg
Klorid	3000 mg
Kálium	3500 mg
Réz	1,4 mg
Króm	0,12 mg
Mangán	4,0 mg
Szelén	0,08 mg
Molibdén	0,25 mg
Fluor	1,5 mg

Az élelmiszernek minősülő termék napi fogyasztásra ajánlott adagjában jogszabályszerűen és legfeljebb a jelzett mennyiségekben csak a fentebbi nevesített vitaminok és ásványi anyagok lehetnek.

Már 2004. május 1. előtt az étrendkiegészítő készítményekben alkalmazható összetevők köre bővült, amely körülmény azonban nem párosult a táblázat jogszabályi alapon történő

bővítésével. Az ennek ellenére történő összetevő alkalmazhatóság annak a következménye, hogy évekkel ezelőtt az OGYI és az OÉTI az engedélyezési hatáskörök elhatárolásáról, az illetén összetevők megítéléséről megállapodást kötött egymással. A megállapodás alapja az, hogy egy-egy összetevő hatása adagolástól függ, s az étrendkiegészítőkben csak olyan mennyiségben lehet, amely még a napi táplálkozás mellett sem vihető be elvárható gyógyhatással a szervezetbe. Pl. ha egy készítményben a Chondroitin-szulfát max 250 mg/nap, az MSM max 350 mg/nap, a készítmény az OÉTI engedélyezési eljárása alá tartozóan étrendkiegészítő lehet.

A fentebbi csoportokba tartozó termékek gyártása, forgalmazása és reklámozása az egymás mellett létező szigorú szabályrendszerek szerint végezhető. Ezt az indokolja, hogy a megfelelő hatósági engedélyek birtokában ellenőrizhető legyen az igazolt tulajdonságokkal rendelkező előállítás, értékesítés és népszerűsítés.

Az élelmiszerek termékcsoportjába tartozó étrend-kiegészítőkre, funkcionális készítményekre – mint amilyenek az eljárásbeli termékek is – természetesen nem alkalmazható a gyógyszerekre vonatkozó szabályrendszer, hiszen a termékek sikeresen nem estek át a gyógyszerekre vonatkozó engedélyezési eljáráson, hanem az Ét. hatálya alá tartozott termékek. Ebből következően a hatályos előírásokat a gyártásra, a forgalmazásra és a reklámozásra elsődlegesen az Ét. és a Vhr. rögzítette.

A fogyasztók megfelelő tájékoztatása céljából a törvény 19. §-a kötelezően előírta, hogy a termék csomagolásán milyen jelöléseket kell közzétenni. Az Ét. 19.§ (3) bekezdése szerint a jelölés nem vezetheti félre a fogyasztót. A b) pontnak megfelelően a jelölés nem állíthatja vagy sugallhatja, hogy az élelmiszer megelőz, kezel, gyógyít valamilyen betegséget, ha a tudományos ismeretek szerint ilyen tulajdonságokkal nem rendelkeznek. Az Ét. 20. § szerint az élelmiszerek reklámozása során szolgáltatott vagy sugallt információknak összhangban kell lenniük a 19. §-ban foglaltakkal.

A Vhr. 33. § (5) bekezdése szerint az adott élelmiszere vonatkozó „táplálkozási javaslatnak minősül minden olyan felirat, hirdetés, megjegyzés, amely azt állítja vagy sugallja, hogy az adott élelmiszer az átlagostól eltérő, előnyös táplálkozási sajátosságokkal rendelkezik annak következtében, hogy energiát biztosít vagy nem biztosít, illetve csökkent vagy megemelt mértékben biztosít és/vagy bizonyos anyagokat tartalmaz vagy nem tartalmaz, illetve csökkentett vagy megnövelt mennyiségben tartalmaz”.

Az ismertetett jogszabályok (Ét-Vhr.) megadják az élelmiszerek reklámozási korlátait, s megszegésük egyrészt önmagában az Ét. megsértése, de amennyiben a reklámozási korlátok átlépése megtévesztésre is alkalmas, érvényesül a módosított 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) és vele együtt hatályosulóan, a Tpv. tilalmi szabályozása is (Grtv. 15. §), amennyiben a kifogásolt magatartás piaci léptékben alkalmas a fogyasztók megtévesztésére.

A termékekkel érintett piacokon észlelhető éles verseny az elmúlt években versenyjogilag tiltott, fogyasztómegtévesztésre alkalmas piaci magatartások megjelenésével járt. Közös vonásuk, hogy egyes gyártók, forgalmazók nemcsak a saját termékpiacuk adta korlátok betartásával végzik marketing tevékenységüket, hanem más piacra átnyúlva, a gyógyszer élelmiszer, illetve az élelmiszer gyógyszer, gyógyszernek nem minősülő gyógyhatású anyag hamis látszatát kelti, holott mindegyik ismertetett termékcsoporthoz az egészséggel kapcsolatos hatását a rendeltetéséhez képest tudja kifejteni, nem tekintve az élelmiszerekre vonatkoztatva azt az elméletileg lehetséges kivételt, amelyet az Ét. 19. § (3) bekezdés b) pontja úgy fogalmaz meg, hogy az élelmiszer jelölése nem állíthat, vagy sugallhat betegségmegelőző, kezelő, gyógyító hatást, ha tudományos ismeretek szerint ilyen tulajdonságokkal nem rendelkezik.

Ezért a Gazdasági Versenyhivatal az elmúlt években számos eljárást folytatott le a piaci jelenségek visszaszorítására (Vj-5/2003., Vj-30/2003., Vj-103/2003., Vj-122/2003., stb.), és vontatta le a kifogásolt magatartások jogkövetkezményeit.

Az 1997-ben alakult Kft. tevékenységi köre a textiltermékek gyártásától, kereskedelmétől a gyógyszer és gyógyászati termékek nagykereskedelmén keresztül a különféle szolgáltatások végzéséig terjed.

2003-ban részleteiben ismeretlen és dokumentálatlan kérelemmel fordult az OGYI-hoz. A marasztalással érintett 11 termék engedélyezését azonban mégsem az OGYI, hanem az OÉTI folytatta le kérelmére 2003-ban, majd fokozatosan megkezdődött 12, ténylegesen élelmiszernek (étrendkiegészítő, funkcionális készítmény) minősülő termék forgalmazása. A Kft. árbevétele 2003-ban 1.662.206.- Ft, 2004-ben pedig 17.460.000.- Ft volt, amely az élelmiszernek minősített 12 termék forgalmazásából keletkezett.

A Kft.-nek 1.400.000.- Ft-os költsége keletkezett a 11 termék kezdeti népszerűsítésével, mert a termékeket egy ízben a kiadásában megjelentetett, ingyenesen terjesztett Perfect Life 2004. évi 1. számában (3000 példány), szórólapokon (összesen 2500 példány), sajtóreklámokban

(Ideál Életmód Magazin, Kiskegyed, Mediline reklámkiadvány) népszerűsítette egy-egy ízben. A Kft. 2004. márciusától működtetett az Interneten honlapot, amelynek működtetését 2004. év végén felszámolta.

A Versenytanács az alábbi összeállítással szemlélteti a termékengedélyezést, besorolást, jóváhagyott címkeszöveget, a közzétett állítások lényegét:

Termék	OÉTI engedély	Minősítés	Jóváhagyott címkeszöveg	Reklámszöveg	VT megjegyzés
Glucosamine	2003.VII.11.	funkcionális készítmény	Glukozamin tartalom tablettánként 380 mg. A termék hatóanyaga hozzájárulhat az ízületek egészséges működéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	A derékfájás gyógymódja. Csökkenti a gyulladást, a fájdalmat, az ödémát. Adagolás: napi 1-2 tablett	A terápiás minimum 800 mg/nap
Co-Q10	2003.VI.26.	étrendkiegészítő	Q10 tartalom, kapszulánként 15 mg. A Q10 a szervezet energiatermelő és antioxidáns rendszerének fontos eleme. Adagolás: napi 1 tablett	Lassítja az öregedést, csökkenti a vérnyomást, a fáradékonyságot, stressz-hatást, szabályozza az anyagcserét, napi energiaforrás. Adagolás: napi 1-2 tablett	A Q10 legfeljebb egy tényező az energiatermelésben. A terápiás minimum 30 mg/nap
Ester Zinc	2003.IX.4.	étrendkiegészítő rágótablett	C-vitamin tartalom 45 mg RDA 100% Cink tartalom 7 mg RDA 100% 7-10 éves gyermekek számára ajánlott napi bevétel. A C-vitamin szervezetünk antioxidáns részének fontos eleme. A cink részt vesz a zsír, a szénhidrát- és nukleinsav anyagcserében. A C-vitamin és a cink hozzájárul az immunrendszer megfelelő működéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	Adagolás: napi 1-2 tablett	A cinkből felnőttek számára 15 mg/nap RDA 100% az ajánlott bevétel. A C-vitaminból 60 mg/nap RDA 100% az ajánlott bevétel felnőtteknek.
Ester Kids	2003.IX.4.	étrendkiegészítő rágótablett	C-vitamin tartalom tablettánként 45 mg RDA 100% 7-10 éves gyermek számára A C-vitamin szervezetünk antioxidáns részének fontos eleme és nélkülözhetetlen az immunrendszer egészséges működéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	Attól különleges, hogy nem a hagyományos savas C-vitamint tartalmazza. Nem kelt savas hatást a gyomorban, jobban felszívódik és hosszabb ideig raktározódik. Adagolás: napi 1-2 tablett	C-vitaminból felnőttek számára 60mg/nap RDA 100% az ajánlott bevétel. 2 tablett 90 mg, meghaladja a felnőtteknek ajánlott bevételt.
Zinc Picolinate	2003.VI.26.	étrendkiegészítő	Cink tartalom tablettánként 10 mg RDA 66,6%. A cink részt vesz a zsír-szénhidrát és nukleinsav anyagcserében és hozzájárul az immunrendszerünk megfelelő működéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	A cink úgy működik a szervezetben, hogy fenntartja, biztosítja a sejtek épségét, víruszaporodást gátol, a cink származékok közül a Cink Picolinate-t hasznosítja a szervezet a legjobban. Adagolás: napi 1-3 tablett	Cinkből felnőttek számára 15 mg RDA 100% az ajánlott bevétel 3 tablett 30 mg, meghaladja a felnőtteknek ajánlott bevételt.

Bio-Plus	2003.VI.26.	funkcionális készítmény	A probiotikumok jótékony hatású hasznos baktériumok, melyek táplálékaink egy részében és ennek következtében a bélcsatornában is megtalálhatók. Hozzájárulnak az egészséges bélflóra kialakításához, megtartásához.	Emésztési problémák, megbetegedések megelőzéséhez és kezeléséhez. Elősegítik a táplálékok felszívódását, megsemmisíti a gombásodást, csökkenti az allergiás tüneteket, fülgyulladást, a vastagbélrák veszélyét, bizonyítottan ellenállóbbá teszik a szervezetet a kórokozók szemben és erősítik az immunrendszert, továbbá csökkentik a gyógyszerek kellemetlen mellékhatását.	–
Mid-Life Guard	2003.IX.16.	étrendkiegészítő	Koenzim Q10, E-vitamin és szelén tartalmú E-vitamin tablettánként 3 mg RDA 30% Szelén 80 µg RDA 100% Koenzim Q10 15 mg Az E-vitamin és a szelén szervezetünk antioxidáns rendszerének szereplői. A Q10 a szervezet energiatermelő és antioxidáns rendszerének fontos eleme. Az antioxidánsok hozzájárulnak a szervezetünkben zajló káros oxidatív folyamatok gátlásához. Adagolás: napi 1 tablett	A látás romlását a szabad gyökök károsító hatása és a retina vér-oxigén ellátás hiánya okozza. Az antioxidánsok megállítják, vissza tudják fordítani a sárga folt sorvadását, újszerű táplálék-kiegészítő. Napi 1-2 tablett	2 tablett E-vitamin tartalma 6 mg, nem haladja meg a felnőttek számára ajánlott 10 mg-t. 2 tablett szelén tartalma 160 mg, ami meghaladja a felnőtteknek ajánlott 80 µg mennyiséget
Folic Acid	2003.VI.26.	étrendkiegészítő	Folsav tartalom tablettánként 200 µg RDA 100% A folsav nélkülözhetetlen az emberi szervezet sejtjeinek anyagcseréjében. Fogyasztása elsősorban egyoldalú táplálkozás esetén ajánlott. A megfelelő folsav ellátottság hozzájárulhat egyes fejlődési rendellenességek kockázati tényezőjének csökkentéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	A Supherb folsav olyan folsavat tartalmaz, amelyik a tápcsatornából a legjobban felszívódik. A folsav csökkenti a szívinfarktus és az agyi érkatasztrófák kockázatát. Napi 1-2 tablett	Folsavból felnőttek számára 200 µg/nap RDA 100% az ajánlott bevitel 2 tablett 400 µg meghaladja az ajánlott bevitelt

Kalcium- Magnesium- Boron	2003.VII.11.	étrendkiegészítő	Kalcium 333 mg RDA 42% Mg 130 mg RDA 43% Bór 1,6 mg A kalciumnak és a bórnak fontos szerepe van a csontok és a fogak egészségének megőrzésében. A Mg az ideg- és izomrendszer, továbbá számos enzim működésében, valamint fehérje, szénhidrát és zsír anyagcserében nélkülözhetetlen. Adagolás: napi 1 tablett	A derékfájás gyógymódja, szedése elengedhetetlen, amikor a derékfájást a csonttritkulás okozza, a bór segít a kalcium beépülésében, valamint a változó korú hölgyeknél ösztrogén hatást kelt, így szabályozza a változás kellemetlen tüneteit, meggátolja a stressz okozta káros hatások kialakulását.	Kalciumból 800 mg/nap RDA 100%, Mg-ból 300 mg/nap RDA 100% a felnőttek számára ajánlott bevitel, bór nem lehet étrendkiegészítőben jogszabály szerint.
Dynamico	2003.XII.29.	étrendkiegészítő	Multivitamin ásványi anyagokkal és nyomelemekkel (25 vitamin és ásványi anyag) Adagolás: napi 1 kapszula	A készítmény magas szinten biztosítja a vitaminok és ásványi anyagok teljes körét. Egyetlen vitamin tartós hiánya maga után vonja a szervezet és azáltal az immunrendszer legyengülését, a szervezetbe bevitt vitaminok egymáshoz viszonyított aránya fontos, ezért általában a komplex készítményeket érdemes előnyben részesíteni.	27 vitamin és ásványi anyag összetevőt tartalmaz az Élelmiszerkönyv. K-vitamint étrendkiegészítő nem tartalmazhat jogszabály szerint.
Vita C	2003.VII.11.	étrendkiegészítő	C-vitamin tartalom 60 mg RDA 100% A C-vitamin szervezetünk antioxidáns rendszerének fontos eleme és nélkülözhetetlen az immunrendszer egészséges működéséhez. Adagolás: napi 1 tablett	Napi 1-3 tablett	C-vitaminból felnőttek számára 60 mg/nap RDA 100% az ajánlott bevitel, már 2 tablett meghaladja az ajánlott bevitelt.

A hirdetési újság, a szórólapok, az egyéb újsághirdetések a következőképpen tartalmazzák a teljesség igénye nélkül állításokat:

1.) A Kft. egészségvédelemmel foglalkozó hirdetési újságja a 'Perfect Life'

- 9. oldal:

„Táplálék kiegészítő, mint a derékfájás gyógymódja

A táplálék kiegészítők a gyógyszerekkel ellentétben nem okoznak mellékhatásokat, és kiválóan segítik a gyógyítását a porcrostok, a csigolyák közti lemezek sérülésével és az ízületi megbetegedésekkel járó problémák csökkentésére. Továbbá e problémák megelőzésére is alkalmasak. Ezen készítmények kifejezetten a gerincnél jelentkező fájdalom, illetve gyulladás csökkentését szolgálják. Akkor is ajánlott e készítmények szedése, ha a fájdalom oka még nincs meghatározva, mivel erősíti az izmot, a csont-, illetve porcszöveteket.”

„A **Glucosamine** egy olyan készítmény mely kifejezetten az ízületre hat. A Glucosamin elengedhetetlen ahhoz, hogy az ízület porcszövetei épek maradjanak. Megakadályozza a kollagén romlását, csökkenti a gyulladást, a fájdalmat és az ödémát.”

„A **Calcium-Magnesium-Boron** szedése azokban az esetekben elengedhetetlen, amikor a derékfájást a csontritkulás okozza.”

„Az **Ester C** egy savmentes C-vitamin, mely fontos eleme a kollagéntermelésnek, valamint segíti a kalcium felszívódását.” (A Versenytanács megjegyzése: tévesen került a lapba az Ester C terméknev, mert a Kft-nek nincs ilyen nevű terméke.)

- 19. oldal:

„Legyen szívügye az egészsége!

8 ok amiért a **SupHerb Q 10** szedése javasolt

- erősíti és javítja a szívizmok működését
- elősegíti a vérnyomás csökkenését
- javítja a vérkeringést
- a kalória elégetésével hozzájárul a súlycsökkenéshez
- lassítja az öregedéssel járó folyamatokat
- javítja a potenciát

- javítja a sporteredményeket
- a SupHerb minősége”

- 19. oldal:

„**Glukosamine**

A glukozamin előnye, hogy magában foglalja a porc növekedését serkentő és az ízületek hajlékonyságát növelő összetevőket. Mindenkinek, akik ízületi bántalmakkal szenvednek ajánlott.”

2.) Termékismertető szórólapok

SupHerb Ez Hat ... Természetesen! című szórólap:

- **Bio Plus:** „A probiotikum kiegészítők nagyban hozzájárulnak a különböző emésztési problémák mint a hasmenés, székrekedés, gyomorfekély és fertőző bélrendszeri megbetegedések megelőzéséhez és kezeléséhez. Elősegítik a táplálékok felszívódását, megsemmisíti a gombásodást (pl. Candida), ami elszaporítja a baktériumokat a bélrendszerben valamint megerősíti és segíti az immunrendszert”
 „-Csökkenti az allergiás tüneteket valamint a gyerek fülgyulladását
 -Csökkenti a bélbántalmak kialakulásának a lehetőségét,
 -Méregtelenít.”
- **Calcium Magnesium Boron:** „A bór segít a kalcium beépülésében, valamint a változó korú hölgyeknél ösztrogén hatást kelt, így szabályozza a változás kellemetlen tüneteit.”
- **Dynamico:** „...a készítmény magas szinten biztosítja a vitaminok és ásványi anyagok teljes körét.”
- **Glucosamine:** „A SupHerb glukozamin-szulfát egy hatékony kezelési módot képvisel, a csont-ízületi gyulladásokra, fájdalom enyhülésre, feloldja az ízületi duzzanatokat, merevséget, lelassítja, vagy megállítja az ízületi betegségeket, valamint regenerálja és rehabilitálja a nyálkahártyát, beleértve a gyomornyálkahártyát is. A glukozamin-szulfáttal olyan eszköz birtokába jutottunk, amely képes az idő okozta porcok kopásának helyreállítására. Ez a termék nem

csak a tüneteket és a fájdalmat csökkenti, de segíti a szervezetet a sérült ízületek helyreállításában. A glukozamin-szulfátnak élettani hatása van, mivel segít az elkopott porcok regenerálásában, valamint a fájdalmat is csökkenti.

Ahol a hagyományos gyógyszerelés csak a fájdalom enyhítését tudja célul tűzni, a glukozamin-szulfát a baj gyökeréig nyúl és a kint okozó sérült szövet újraépülését segíti elő.”

- **Zinc Picolinate:** „...A cink úgy működik a szervezetben fenntartja és biztosítja a sejtek épségét. Szabályozza az izmok összehúzó képességét és elősegíti az inzulin-képződést, továbbá nélkülözhetetlen a prosztata normális működéséhez. A cink számos vírus szaporodását is gátolja, ezek közt van a megfázást okozó és a Herpes-Simplex vírus is.... Eddigi kutatások szerint a cink származékok közül a Cink Picolinátot hasznosítja a szervezet a legjobban.”
- **Co-Q-10:** „... hatásosan csökkenti a magas vérnyomást. Ezen kívül még nagy szükségük van a Co-Q-10-re a változó korban lévő nőknek, erős stresszben élőknek, fogíny betegségben szenvedőknek, lelassítja az öregedés folyamatát és segíti a szív működését.”

SupHerb Ez Hat ... Természetesen! Egészség az egész családnak! című szórólap:

- **Bio Plus:** „ ...megakadályozza a bélfertőzések, a hasmenés, a székrekedés és az irritabilis bélszindróma kialakulását, erősíti az immunrendszert, csökkenti a vastagbélrák veszélyét, valamint hatékony a Candida Albicans elszaporodása ellen.”
- **Zinc Picolinate:** „Eddigi kutatások szerint a cink származékok közül a Cink Picolinátot hasznosítja a szervezetünk a legjobban.”
- **Mid-Life Guard:** „A Mid-Life Guard egy újszerű táplálék-kiegészítő, melyet a SupHerb cég kiterjedt kutatómunkára és klinikai eredményekre alapozva állított elő....”

Javasolt napi bevitel: 1-2 tablettá

Összetétel kapszulánként: Koenzim Q10 15 mg”

- **Glucosamine:** „Klinikai vizsgálatok során a glukosamine hatásosnak bizonyult a fájdalom csökkentésére, mivel segíti a sűrűlődnak kitett ízületi szövetek működését és a porcszövetek újraképződését”....”A SupHerb Glucosamine, a glukosamin készítmények közül azért hatékonyabb, mert nem csak glukosamine-szulfátot, hanem glukosamine-hydrochloridot is tartalmaz. A legújabb vizsgálatok

szerint e két hatóanyag együttes alkalmazásával érték el a leghatékonyabb eredményt.

Javasolt napi bevitel napi 1-2 tablettá

Glukosamin tartalom tablettánként 380 mg .”

- **Folic Acid:** „A Supherb folsav olyan folsavat tartalmaz, amelyik a tápcsatornából a legjobban felszívódik.”
- **Calcium Magnesium Boron:** „... meggátolja a stressz okozta káros hatások kialakulását.”
- **Co-Q-10:** „... csökkenti a fáradékonyságot és a stresszhatást, kedvezően hat a szervezet immunrendszerére, ... szabályozza az anyagcserét. Szerencsére a Supherb kutatóorvosai már pontosan meghatározták, hogyan működik ez az anyag. Így nekünk lehetőségünk van arra, hogy étrend-kiegészítő formájában biztosítsuk pótlását.”

Katalógus 2004 Egészség az egész családnak c. kiadvány:

- „Biztonság: a SupHerb termékek teljesen biztonságosak, semmiféle mellék, vagy utóhatással nem rendelkeznek.”
- „A Co-Q-10 pótlása lassítja az öregedési folyamatot, csökkenti a fáradékonyságot és a stresszhatást, kedvezően hat a szervezet immunrendszerére, fokozza a fizikai aktivitást és szabályozza az anyagcserét.”

Ebben a katalógus füzetben megtalálható az összes korábban felsorolt készítmény és azok ajánlása, továbbá az utolsó oldalon olyan termékek is bemutatásra kerülnek, amelyekről azt ígérjük, hogy hamarosan Magyarországon is megvásárolhatóak lesznek (pl. Mig-Rid – migrén ellen természetesen, Optic Guard – látásunk javításáért, Allerid syrup – az allergiás tünetek enyhítésére).

3.) Újsághirdetések

Ideál: **Bio Plus** Probiotikum

„Kiváló minőségű probiotikum készítmény! Egy egyedülálló szabadalmaztatott folyamat során a baktériumokat 'becsomagolják' egy védő rétegbe, ez garantálja, hogy a jótékony baktériumok eljutnak a gyomorsavon keresztül a vékony- és vastagbélbe! Minden kapszula 6 billió aktív jótékony baktériumot tartalmaz.”

Kiskegyed: Bio Plus Probiotikum

„A Bio plus probiotikum magas koncentrátumú „jótékony” mikroorganizmusokat tartalmaz, melyek segítik a bélrendszer egyensúlyát megtartani és helyreállítani, valamint hatékony a „Candida Albicans” elszaporodása ellen.”

4.) Internetes honlap

Glucosamine:

- „A glukozamin-szulfát tableta egy hatékony kezelési módot képvisel, a csont-izületi gyulladásokra, fájdalom enyhülésre, feloldja az izületi duzzanatokat, merevségeket, rendbe hozza a porcokat, lelassítja vagy megállítja az izületi betegségeket, valamint regenerálja és rehabilitálja a nyálkahártyát, beleértve a gyomornyálkahártyát is.”
- „Helyreállítja az ízületek működését”
- „Javasolt napi bevétel: 1-2 tableta étkezés közben Glukozamin tartalom 380 mg.”

Mid-Life Guard:

- „Kutatások bebizonyították azt is, hogy a látás romlását, pl. sárgafolt sorvadást, szabad gyökök károsító hatása és a retina vér-oxigén ellátásnak hiánya okozza. Az antioxidánsokról kimutatták, hogy megállítják, sőt vissza is tudják fordítani a sárga folt sorvadását. A Mid-Life Guard, egy újszerű táplálék kiegészítő, kizárólag a SupHerb cég által előállítva, kiterjedt kutatómunkára és gyógyítási eredményekre alapozva. A Mid-Life Guard egy optimális kombinációja a három antioxidánsnak (Co-Q10, Szelén , valamint az E vitamin) kiterjedtebb védelmet nyújtva az oxidatív faktorok szélesebb spektrumában, mint bármely antioxidáns egyenkénti fogyasztása.”

- „Javasolt napi bevétel: 1-2 tableta, étkezés közben Összetétel kapszulánként: Quenzime Q10 15 mg.”

Co-Q10:

- „Európában már több mint egy millió ember használja a Co-Q10-et mint napi energiaforrás. A táplálék kiegészítőként bevett Co-Q10 segítségével helyreállíthatjuk az egyensúlyt, biztosíthatjuk a sejtek jobb energiaellátását.”

II.

A Gazdasági Versenyhivatal a Tpv. 69. § (1) bekezdésére figyelemmel a Tpv. 70. § (1) bekezdése szerint fogyasztói döntések tisztességtelen befolyásolásának tilalma miatt indította a jelen eljárást a Kft. ellen, mert vélelmezte, hogy a Kft. a Supherb termékcsalád tagjainak reklámozása során egyes termékeknek betegségmegelőző, -kezelő, illetve gyógyító hatást tulajdonít. A megfogalmazott ajánlások a fogyasztók megtévesztésére alkalmasak, mint állítások az áru lényeges, az emberi szervezetre kifejtett valótlán tulajdonságáról.

A lefolytatott vizsgálat a Gazdasági Versenyhivatal korábbi, marasztalással végződött hasonló tárgyú eljárásaiban megfogalmazott indokolással azonosan, a forgalmazott 12 termék közül 11 fogyasztómegtévesztésre alkalmas reklámozásának megállapítását, a Kft. eltiltását a jogsértő magatartás folytatásától, helyreigazító nyilatkozat közzétételére kötelezését, bírság kiszabását indítványozta.

III.

A Kft. a jogsértést elismerte. Elsődlegesen kérte az eljárás szünetelését, másodlagosan a bírságolás mellőzését. lévén a Kft. családi vállalkozás. Előadta, hogy a jogsértéssel érintett termékek 2004. évi forgalmazása veszteséges volt, továbbá a jelenleg hatályos magyar szabályozás már nem olyan szigorú, mint korábban.

IV.

A Tpv. 1. §-a szerint a törvény hatálya kiterjed az ország területén tanúsított piaci magatartásra, nem említve a kivételeket és a törvény személyi hatályát.

A Tpv. 8. § (1) bekezdése szerint tilos a fogyasztók megtévesztése a gazdasági versenyben. A (2) bekezdés a fogyasztómegtévesztésre alkalmas magatartások példalódzó felsorolását tartalmazza. Ezen belül az a) pont tiltja az áru ára, lényeges tulajdonsága tekintetében valótlan tény, vagy valós tény megtévesztésre alkalmas állítását, megtévesztésre alkalmas árujelzővel való ellátását, vagy az áru lényeges tulajdonságairól bármilyen más, megtévesztésre alkalmas tájékoztatás adását.

A használt kifejezések értelmezéséről szóló 9. § előírja, hogy a mindennapi életben, illetve a szakmában elfogadott általános jelentés az irányadó annak megállapításánál, hogy a tájékoztatás a fogyasztók megtévesztésére alkalmas-e.

A Tpv. 77. §-a az eljárás során hozható érdemi határozatokat tartalmazza, míg a 78. § a bírságkiszabásról rendelkezik, taglalva a bírságkiszabásnál irányadó szempontokat. Ennek megfelelően a kiszabható bírság összege legfeljebb a Kft. előző üzleti évben (2004.) elért nettó árbevételének tíz százaléka lehet.

A módosított 1997. évi LVIII. törvény (Grtv.) 2. § g) pontja értelmében a gazdasági reklám olyan tájékoztatás, amely termék, stb. igénybevételét, a vállalkozás népszerűsítését, továbbá áru, árujelző megismertetését mozdítja elő. A 7. § tiltja a megtévesztő reklámot, ami az áru általános jellemzőire, egyebek mellett a reklámozó megítélésére vonatkozhat a Tpv. 8. §-ával hasonló tartalommal.

A 15. § (2) bekezdése szerint megtévesztő reklám esetén a jogsértés megállapítása részben a hivatal hatáskörébe tartozik, azonban eljárására a Tpv. rendelkezéseit kell alkalmazni (17. § (2) bekezdése).

A 17. § (3) bekezdés szerint a reklámozó indokolt esetben a reklám ténybeli állításainak bizonyítására kötelezhető.

V.

A Tpv. III. fejezetének, és azon belül is a fogyasztómegevesztésre alkalmas magatartások tilalmára vonatkozó előírásoknak az a rendeltetése, hogy annak a fogyasztói döntésnek a szabadságát védje, amely szükségképpen kíséri a fogyasztók áruválasztását. Ez a döntés piaci léptékben is befolyásolható, nem tilalmazott magatartás, de versenyjogellenessé válik, ha tisztességtelensége megállapítható, mert a vásárlói kedvet fogyasztómegevesztésre alkalmas magatartással kelti vagy fokozza, s így a fogyasztói érdeksérelem a fogyasztók versenytársaktól való jogellenes elvonásának lehetősége miatt a versenytársak jogszerűtlen hátrányát is okozhatja.

Az önmagában nem tiltott befolyásolás versenyjogi értékelés alá kerülő szokásos formája a piaci tájékoztatás, mint piaci magatartás, amellyel a vállalkozások a fogyasztók vásárlási szándékát magukra, termékeikre kívánják irányítani.

A Gazdasági Versenyhivatal az egészséggel kapcsolatos tájékoztatási ügyekben folytatott, bíróilag is jóváhagyott gyakorlata, hogy a Tpv. 9. §-a szerint értelmezhető tájékoztatást tartalmat összeveti az alapul szolgáló engedélytartalommal, miután nem a hivatal, hanem az OGYI, az OÉTI hatáskörébe tartozó hatósági eljárásban vizsgálható egy-egy termék minősítése, összetevői, alkalmazása, stb.

Az engedélytől, az engedélyezett címkefelirattól történő piaci tájékoztatásbeli eltéréseket – kivételesen az engedélyezési kérdésektől független piaci tájékoztatásokat is – a hivatal a fogyasztómegevesztésre alkalmasság szempontjából értékeli és szükség szerint levonja a Tpv-ben írt jogkövetkezményeket. Az összevetés a hivatal jogszabályon alapuló kötelezettsége (Ét. 18., 19., 20. §-a), amely érdemben 2004. május 1-jével sem változott (2003. évi LXXXII. törvény 2. § 22. pont és 10. §), s amelynek indoka az, hogy a reklámozási korlátokat az engedélyezés határolja be.

A jelen eljárásban kifogásolt piaci közlések egészében és részleteiben is azt a hamis látszatot keltik, mintha a termékek gyógyhatásúak is lennének, holott a Versenytanács által összeállított táblázatból termékenként látható, hogy a hatóanyagtartalom – függetlenül attól, hogy jogszabályilag engedélyezett-e vagy sem, olyan csekély mértékű a termékekben, hogy napi adagja terápiás hatásra alkalmatlan. A kifogásolt magatartás egészében történő értékelése alapján az volt megállapítható, hogy a Supherb ez hat... természetesen (angolul: it works naturally) szlogen alatt a Supherb termékek fogyasztásával mellékhatások nélkül – természetes módon elkerülhetők, kezelhetők még a súlyos betegségek is. Az egyes

termékekre vonatkozó részletes állításokat a Versenytanács az előzőekben több oldalú megközelítéssel ismertette, ezért megisméltésükre nincs szükség. Viszont összegezésükből megállapítható az érintett termékek nagy száma és a Kft. termékpalettáján belüli elsöprö többségük.

A jogszabályi korlátok folytán a terméknepszerűsítés nem tartalmazhat többet, minthogy a termékek egészségre gyakorolt jótékony hatása tudományosan igazolt, a hagyományos felhasználás mellett nincs káros mellékhatásuk, nem tartalmaznak a fogyasztók számára egészséget veszélyeztető anyagokat és a fogyasztás élettani szempontból nem hátrányos (funkcionális készítmények), illetve utalhatnak az étrendből hiányzó nutritív anyagok pótlására (étrendkiegészítők).

A Kft. termékeiben lévő összetevők az engedélyek, de a köztudomás szerint is nélkülözhetetlenek az emberi szervezet számára. A Kft. a termékösszetétellel, a csekély mennyiségű hatóanyagtartalommal ellentétben nem keltheti azonban azt a hamis látszatot, hogy a készítmények képesek kielégíteni, mintegy megtestesítik azt a fogyasztói elvárást, amely az összetevők hangsúlyozott fontosságából okszerűen adódik.

Az eljárás során felmerült, hogy a Kft. az Ester Zinc, az Ester Kids, a Glucosamine, Co-Q10, Folic Acid termékek napi adagját az engedélyezettől eltérően emelt adagban is ajánlja a fogyasztók számára. Ilyetén módon, az OGYI-hoz tartozó engedélyezési eljárás megkerülésével, valóban elérhető a termékek hatóanyagának növelése, s ezáltal gyógyhatás. Ez a gyakorlat azonban egyrészt a hivatal hatáskörébe nem tartozó engedélybetartási kérdés, amely szignalizáció tárgya lehet, másrészt nem enyészeti el a versenyjogi felelősséget az Ét. 19. § (3) bekezdésében írt kivételre történő esetleges hivatkozással, hiszen a napi bevétel önkényes növeléséről van szó, smaga a termékminősítés válik fogyasztómegettévesztésre alkalmassá azáltal, hogy a Kft. terápiás hatású készítményeket kínál étrendkiegészítő, funkcionális készítmény minősítéssel, terápiás kezelésre nem szoruló fogyasztók számára, figyelmen kívül hagyva a szükséges orvosi ellenőrzést és javaslatot.

A Versenytanács figyelmen kívül hagyta a Kft. azon álláspontját, mely szerint 2004. május 1. óta az élelmiszerforgalmazással kapcsolatos szabályozás a korábbiakhoz képest kevésbé szigorú. Az eljárás tárgyához illeszkedően ennek ellenkezőjét az élelmiszerek jelöléséről szóló 19/2004. (II. 26.) FVM-EszCsM-GKM együttes rendelet 3. §-a és az étrendkiegészítőkről szóló 37/2004. (IV. 26.) EszCsM rendelet 5. §-a azzal támasztja alá, hogy tiltja az élelmiszereknek bármiféle gyógyhatás tulajdonítását.

Mindezek alapján a Versenytanács a Kft. a Tpv. 8. § (2) bekezdés a) pontjába ütköző jogsértését megállapította, a Tpv. 77. § (1) bekezdés d) pontja szerint. A kifogásolt magatartás folytatásának megtiltását a Versenytanács mellőzte, mivel a Kft. jogsértő magatartásával felhagyott 2004-ben. A helyreigazító nyilatkozat tételére való kötelezést ugyancsak mellőzte, mert az ismert sajtótermékekben csak egy-egy alkalommal került reklámközzétételre sor.

A 2004. évi nettó árbevétel 10 %-a, 1.746.000.- Ft, amely a kiszabható bírság felső határa. A Versenytanács egyébkénti gyakorlatában jelképes összegű bírságot szabott ki, amely ugyanakkor a Kft. ismert jövedelmi viszonyaihoz képest az adott esetben jelentős. Az elkövetett magatartás súlyos jogsértésnek minősül, mivel a kifogásolt hirdetések kiemelkedő fogyasztói érdeksérelmet okozó piacon juthattak el a fogyasztókhoz. A kifogásolt állítások alapján vásárló fogyasztók, akik a tudományos információk értékelésében nem feltétlenül jártasak, egészségük esetleges kockáztatásával fogyasztják a készítményeket a természetes, mellékhatás mentes gyógy mód reményében.

A magatartás felróható, mivel a forgalmazó tisztában volt azzal, hogy mely engedélyező hatósághoz kell fordulnia, hogy a termékeket gyógyhatásúnak minősítsék. Amennyiben viszont az étrend- kiegészítő kategóriába történő engedélyeztetés mellett döntött, nem sugallhatja azt, hogy gyógytermékeket forgalmaz. Bár a magatartást viszonylag rövid ideig tanúsította a Kft., azonban éppen a bevezető kampány fő elemének minősíthető az a népszerűsítés, ami a termékek piaci megjelenésével egyidőben zajlott.

A Versenytanács enyhítő körülményként értékelte a Kft. jogsértő magatartásának abbahagyását, a jogsértés elismerését.

Enyhítő körülményként nem lehetett értékelni a vizsgálattal együttműködő magatartást, ugyanis ennek hiányában a Kft. pénzbírsággal lett volna sújtható (Tpv. 61. §).

Az eljárás szünetelésének a kifogásolt magatartás tárgyi súlyán kívül azért sem volt helye, mert a jogsértést a Kft. korábban abbahagyta, így a jogsértés felszámolásához szükséges vállalást sem tudott teljesíteni.

A határozat elleni Tpvt. szerinti jogorvoslati jogot a Tpvt. 83. § biztosítja a Kft. számára.

Budapest, 2005. június hó 16.